herpy

GEKKOER

Mocquard's Madagascar ground gecko

Paroedura bastardi

Paroedura bastardi er en mellemstor, jordlevende og nataktiv gekko fra det sydøstlige Madagaskar med kraftige lemmer, et bredt, trekantet hoved og tornede knopper på halen. Den kan klatre på træstammer, men bider let, når den bliver taget op, så den egner sig bedst til dig, der vil kigge mere end håndtere.

Familie: Gekkonidae Tidligere navn: *Phyllodactylus bastardi* Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**12-15 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**6-10 år**
Aktiv	**Nat**
Levevis	**Træboende og jordboende**
Biotop	**Halvørken og tørskov**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**50 × 30 × 30 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**25-28 °C**
Hotspot	**29-31 °C**
Temperatur, nat	**21-23 °C**
Luftfugtighed	**60-70 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Valgfri**
Kost	**Insekter**
Holdes	**Enkeltvis, parvis eller 1 han med flere hunner**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**9-10 mdr.**
Kuldstørrelse	**1-2 æg**
Inkubation	**51-65 dage** ved 29 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten står ikke på CITES-listerne og ikke på bilagene til EU's forordning om handel med vilde dyr, så der kræves ingen særlige tilladelser ved køb og salg inden for EU. Ellers gælder dyrevelfærdslovens almindelige krav til hold og pasning.

Om arten

Paroedura bastardi er en middelstor gekko med en kropslængde fra snude til kloak på omkring 7 cm. Hovedet er trekantet og tydeligt bredere end halsen, og øreåbningen er en lodret spalte. Ryggen er dækket af forstørrede, kølede skæl i langsgående rækker, og halen har små, tornede knopper, som sidder mere regelmæssigt hos unge dyr end hos voksne. Benene er kraftige, og tæerne har lameller, som gør dem bredere end resten af tåen.

Kroppen er gyldenbrun med spredte grålige pletter og tre lysere tværbånd. Båndene er tydeligst hos unge dyr, hvor de kan være hvide med mørk kant, og de bliver mere utydelige med alderen. Ungerne har desuden en tegning på hovedet, der er beskrevet som sommerfugle- eller flagermusformet, og som blegner med tiden. Der er ingen bånd på tæerne.

Arten blev beskrevet i 1900 af François Mocquard som *Phyllodactylus bastardi* efter fem dyr fra Mahafaly og blev flyttet til slægten *Paroedura* i 1974. Typeserien viste sig senere at rumme dyr fra mindst to forskellige linjer, og et ungdyr er nu udpeget som artens navnebærende eksemplar. Det videnskabelige artsnavn hædrer Eugène Joseph Bastard, en fransk administrator,

naturforsker og palæontolog med interesse for Madagaskars dyreliv.

Taksonomien er indviklet. I lang tid blev *P. bastardi* regnet for en vidt udbredt art i det vestlige og sydlige Madagaskar, men undersøgelser af DNA har vist, at den dækkede flere skjulte arter, bl.a. *P. guibeae*, *P. rennerae* og *P. manongavato*. *P. bastardi* i snæver forstand findes kun i det yderste sydøst. Dyr, der handles som *P. bastardi*, kan derfor tilhøre en anden art i samme artskompleks, og det er uklart, hvor mange der er korrekt bestemt.

Der er kun få dokumenterede erfaringer med arten i fangenskab. Størrelsen på 12-15 cm inklusive hale er et skøn ud fra kropslængden og ud fra den nært beslægtede *Paroedura picta*, ikke en målt værdi.

Udbredelse og levested

Paroedura bastardi findes kun på Madagaskar. Ældre angivelser siger, at den findes i det vestlige og sydlige Madagaskar i 40-800 meters højde, men det dækker hele artskomplekset. Efter opsplitningen er *P. bastardi* i snæver forstand kun kendt fra det yderste sydøst, bl.a. omkring Tolagnaro og ved Berenty, og fund længere mod vest og nord hører til andre arter.

I Tranoroa lever arten side om side med *P. guibeae*. Kortet viser kun et groft afgrænset område i sydøst, og registrerede fund uden for det kan stamme fra de skjulte arter eller fra fejlbestemmelser.

> **Oprindelig udbredelse:** Madagaskar.

LEVESTED

Ældre angivelser for hele artskomplekset nævner tør skov, krat og klippeområder; for *P. bastardi* i snæver forstand er levestedet ikke beskrevet nærmere. Arten ses på jorden og på lodrette træstammer og andre træflader. Den er jordlevende, men kan klatre. Om dagen holder den sig skjult, og den går på jagt efter mørkets frembrud.

De tørre skove og krat i det sydlige Madagaskar har en lang tørtid. Målinger af temperatur og fugt fra artens levested er ikke dokumenteret, og tallene til terrariet bygger derfor på den nært beslægtede *Paroedura picta*.

Pasning

TERRARIET

Der er kun få erfaringer med *Paroedura bastardi*, så målene bygger på *Paroedura picta*. Et enkelt voksent dyr eller en han med et par hunner kan holdes i et terrarie på mindst 50 × 30 × 30 cm (længde × bredde × højde). Større er bedre, især til en gruppe. Arten lever på jorden og har brug for gulvplads, ikke højde. Høje siddepladser er ikke en god idé, fordi dyret ikke klatrer særlig godt og kan komme til skade ved et fald. Låget skal alligevel være sikkert, for gekkoer kan finde på at klatre på glas.

Indret med lave skjul, sten og stykker træ, som er fastgjort, så de ikke kan vælte og klemme dyrene. Giv hvert dyr sit eget skjul. Små levende eller kunstige planter og tørre blade giver ekstra dækning. Husk et fugtigt skjul, fx en lille plastboks med et hul i siden og fugtigt substrat, i både den varme og den kolde ende.

Som bund fungerer fint kokosfiber, gerne med spredte tørre blade, og i en enkel opsætning køkkenrulle eller papir. Undgå sand, grus og majskolber, som er svære at rense og kan give tilstopning, hvis dyret sluger dem. Hold kun én han i hvert terrarie, fordi hanner kan slås.

TEMPERATUR

Tallene bygger på *Paroedura picta*. Om dagen skal der være 25-28 °C i terrariet, og et varmt område kan nå 29-31 °C. Om natten må temperaturen falde til 21-23 °C. Sluk lyset om natten, så døgnrytmen bevares.

Varmen kan komme fra en glødepære eller en svag infrarød lampe over låget, eventuelt suppleret med en varmemåtte under bunden i den ene ende. Så kan dyrene selv vælge mellem varmt og køligt. En varmemåtte, der kører døgnet rundt, holder bunden varm uden at lyse. Brug aldrig varmesten, for dyrets hud er følsom og kan blive forbrændt. Mål temperaturen med et digitalt termometer i stedet for at gætte.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Hold luftfugtigheden på omkring 60-70 %. Sprøjt siderne af terrariet let en gang om dagen, så der er dråber at drikke af og fugtigheden stiger. Et hygrometer viser, om det holder.

En lav skål med frisk vand skal stå fremme, og det fugtige skjul er nødvendigt, fordi det hjælper dyret med at skifte hud. Konstant våde forhold er dog ikke gavnlige, så lad bunden tørre lidt op mellem sprøjtningerne, og sørg for ventilation.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

LYS OG UVB

Arten er nataktiv og tilbringer det meste af dagen skjult. UVB er valgfrit, så længe foderet tilsættes kalk og D3-vitamin. Det er ikke undersøgt, om arten har gavn af UVB, og for *Paroedura picta* anses UVB ikke for nødvendigt. Hvis du vil bruge UVB alligevel, så giv svagt lys og rigelige skjul, så dyret altid kan trække sig ud af det.

Hold en fast døgnrytme med lys om dagen og mørkt om natten, gerne styret af et tænd-sluk-ur. Et svagt rødt lys gør det muligt at se dyrene om natten, men terrariet skal stadig være overvejende mørkt.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

FODER

Arten spiser insekter. Grundfoderet er fårekyllinger, suppleret af melorme og i mindre mængde voksmøllarver, som er fede og kun hører til som godbid. Insekterne skal være små nok til at passe til dyret, højst omkring 2 cm til et voksent dyr, og nyklækkede småfårekyllinger til unger.

Til voksne er 4-6 insekter hver anden dag en god vedligeholdelsesmængde, og unger skal have foder hver dag. Fodr insekterne godt op med næringsrigt foder, før de bliver givet videre. Pudr dem med kalk hver anden gang til voksne, og hver gang til drægtige hunner og unger, og brug et tilskud med D3-vitamin og andre vitaminer. En lille skål med kalk i terrariet lader dyrene tage, hvad de har brug for. Sæt foder frem med en lang, stump pincet, hvis du fodrer ud af hånden.

Tallene bygger på *Paroedura picta*. Mangel på kalk giver knogleskørhed, især hos hunner i æglægning og hos unger.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Paroedura bastardi og de nære slægtninge i artskomplekset bider hurtigt, når de bliver taget op, formentlig som forsvar. For *Paroedura picta* er bidet et advarselsbid, der sjældent går gennem huden, men dyrene bryder sig ikke om at blive håndteret. Hold derfor håndteringen på et minimum, og lad dyret gå frit fra hånd til hånd i stedet for at holde fast. Tag aldrig fat i halen, som dyret kan kaste ved stress. Den vokser ud igen.

Hanner er territoriale og kan slås til døde, så hold aldrig to hanner sammen. En han kan holdes med en eller flere hunner, og arten kan også holdes enkeltvis. Giv hvert dyr et skjul. Nye dyr skal have ro til at falde til.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hanner har tydelige hemipenisbuler ved halens rod, som ikke findes hos hunner, og kønnet kan ses, når dyrene er 3-6 måneder gamle. Voksne hanner har desuden større hoved og kraftigere krop. Tallene bygger på *Paroedura picta*, hvor dyrene er kønsmodne ved omkring 9-10 måneder. Sæt kun hunner i avl, når de er fuldt udvoksede og i god huld.

PARRING

Sæt en han sammen med flere hunner i stedet for et enkelt par, for en han kan slide en enkelt hun op. Hos *Paroedura picta* kræver avl ingen sæsonstyring. Parringen sker typisk om natten, og hannen tager fat i hunnens nakke, så der kan komme overfladiske skrammer. Fjern hannen, hvis en hun bliver skadet. En fremgangsmåde er at lade hannen gå hos hunnerne i nogle uger og derefter tage ham ud, til hunnerne holder pause med at lægge æg og kan tage på igen. Alt dette er hentet fra den nært beslægtede *Paroedura picta*.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger æggene i et fugtigt skjul, som skal stå i terrariet. En plastboks med et hul i siden, fyldt en tredjedel med fugtigt substrat som sphagnum, kokosfiber eller vermiculite, fungerer fint. Når hunnen har lagt, har hun som regel skubbet substratet sammen i en bunke i den ene ende. Æggene er små og hårdere i skallen end hos mange andre gekkoer, men de skal stadig håndteres forsigtigt.

Antal æg pr. kuld og tid mellem kuldene er ikke dokumenteret for *Paroedura bastardi*. Angivelsen på 1-2 æg i faktaboksen er et skøn: arterne i slægten lægger typisk to hårdskallede æg ad gangen, som hunnen graver ned i bunden. Giv drægtige hunner rigeligt med kalk og insekter.

INKUBATION

Flyt æggene forsigtigt til fugtig vermiculite. Hos *Paroedura picta* sker inkubationen ved omkring 29 °C, og æggene klækker efter 51-65 dage. Brug en inkubator med en stabil temperatur. Tallene er lånt fra den beslægtede art og er ikke bekræftet for *Paroedura bastardi*. Æg, der falder sammen eller bliver mugne, er som regel døde.

Læs mere: Inkubation af æg

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne er små og skrøbelige. Hold dem i en lille boks med køkkenrulle eller fint kokosfiber, et skjul og en skål med vand, og sprøjt dagligt. Giv dem nyklækkede småfårekyllinger hver dag, pudret med kalk, og vær ekstra opmærksom på kalk og D3-vitamin, fordi unge dyr let får knogleskørhed. Hold dem enkeltvis eller i små grupper af samme størrelse, og del dem, hvis der opstår uro. Tallene og fremgangsmåden er lånt fra *Paroedura picta*, da arten er lidet kendt i fangenskab.

Sundhed og typiske fejl

Paroedura bastardi er lidet kendt i fangenskab, og de typiske problemer er hentet fra *Paroedura picta*.

- Mangel på kalk og D3-vitamin giver sekundær hyperparathyroidisme, med bløde knogler og deformerede lemmer. Især hunner i æglægning og unger er udsatte. Pudr foderet og hold en kalkskål fremme.
- Hudforbrændinger, hvis dyret kommer i direkte kontakt med en varmekilde. Brug aldrig varmesten.
- Problemer med at skifte hud, hvis der ikke er et fugtigt skjul.
- Tilstopning, hvis dyret sluger sand, grus eller majskolber.
- Tabt hale ved skræk eller hård håndtering.

Søg dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret taber sig, holder op med at spise eller får deforme lemmer.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.